

Beredskabs plan ifh. til viden eller mistanke om overgreb mod børn.

Indledning.

Dette er Brønderslevs kommunes skriftlige beredskab og handlevejledning i forbindelse med mistanke om eller viden om, at børn og unge i alderen 0-18 år har været udsat for overgreb. Overgreb omfatter i denne forbindelse såvel seksuelle overgreb som fysisk og psykisk vold. Beredskabsplanen henvender sig til alle professionelle, der har med børn og unge at gøre. Beredskabsplanen skal medvirke til at sikre at alle ansatte, som arbejder direkte med børn og unge, kender og anvender Brønderslevs Kommunes beredskab ved vold og seksuelle overgreb. Der er i forbindelse med beredskabsplanen udarbejdet 2 separate tjeklister, til henholdsvis skole/institutioner, samt 1 til myndighedsgruppen i Børne-Familieafdelingen.

Definitioner på overgreb.

For at kunne observere og reagere på viden eller mistanke om vold og seksuelle overgreb, er det vigtigt at definere, hvad der forstås ved disse og at uddybe de begreber, som knytter sig hertil.

Vold:

Vold er en handling eller trussel, der - uanset formål - er egnet til eller krænker en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen - uanset om personen er et barn eller en voksen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan både være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Handlingen overskrider endvidere samfundets love og normer.

Uanset typen af vold/overgreb, der begås mod et barn, så er der tale om, at barnet udsættes for en adfærd fra forældrene eller andre, som er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold/overgreb bringer barnets udvikling og sundhed i fare. Vold/overgreb er udtryk for, at barnet ikke frivilligt indgår i den handling, der begås mod barnet.

Kilde: Socialstyrelsen 2012

Psykisk vold kan beskrives som følelsesmæssig afvisning, trusler om at blive forladt, trusler om straf, indespærring eller andet tilsvarende, eller om generel nedværdigende behandling. Manglende stimulering (failure to thrive, FTT) og at forhindre børns skolegang er ligeledes eksempler på psykisk vold. Der kan også være tale om egentlig vanrøgt, hvor barnet efterlades uden pasning, ikke får fysisk omsorg, at vaccinationer, undersøgelser i almen praksis, tandeftersyn og/eller sundhedspleje udelades, eller at barnet gentagende gange ikke bliver afhentet indenfor institutionens åbningstid.

Seksuelle overgreb:

Seksuelle overgreb mod børn er karakteriseret ved følgende:

Den voksne udnytter barnets tillid.

Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet.

Det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til.

Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd.

Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral.

Kilde: SISO 2010

Tidlig opsporing og indsats.

Det er vigtigt med tidlig opsporing af vold og seksuelle overgreb. Derfor er kendskab til, hvilke tegn og signaler barnet kan udvise, når det udsættes for overgreb afgørende, så det så tidligt som muligt, kan opdages og afværges og en evt. behandling til barnet kan iværksættes. Der er mange tabuer forbundet med seksuelle overgreb og vold. Det er afgørende, at der på steder, hvor der arbejdes med børn og unge, skabes en kultur, hvor det er muligt at tale om tegn og signaler på overgreb, både med kolleger, ledere, børn og unge. Det er også vigtigt at have et godt samarbejde med forældrene, men i sager, hvor det er forældrene, som mistænkes for overgreb, skal forældrene ikke inddrages.

At arbejde med forebyggelse af vold og seksuelle overgreb mod børn og unge handler således i høj grad om, at man som leder og medarbejder besidder en faglig viden om:

- Tegn og reaktioner hos børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb.
- Børns seksualitet og grænsedragningen mellem legitim seksuel adfærd og bekymrende seksuel adfærd.
- Forståelsen og tolkningen af børn og unges tegn og reaktioner på vold og seksuelle overgreb.
- Mulige skadevirkninger for børn, der udsættes for vold og seksuelle overgreb.
- Grooming og den forførelses- og manipulationsproces, der ofte går forud for, at et overgreb finder sted.
- At tale med børn generelt og specifikt i relation til temaerne vold og seksuelle overgreb.
- Kommunens beredskab og kendskab til de forskellige handleveje i sager med overgreb mod børn og unge.
- At kunne handle på trods af, at man er i tvivl og på trods af, at man ikke har sikkerhed for, hvad der er sket, og om barnet har været udsat for overgreb.

Udover faglig viden er det også vigtigt, at der er en åbenhed og dialog på arbejdspladserne i forhold til at italesætte en bekymring eller mistanke om, at et barn udsættes for overgreb. Det er også vigtigt, at man som leder og medarbejder er i stand til at gå i dialog med børnene og forældrene.

Fagpersoner kan blive påvirkede følelsesmæssigt, når de møder børn og unge, der har været udsat for omsorgssvigt og ikke mindst vold og seksuelle overgreb i deres opvækst. Fagpersonens personlige erfaringer, holdninger, normer og barrierer i forhold til temaerne vold og seksuelle overgreb bliver aktiveret, hvis et barn har været udsat for vold eller et barn har en seksualiseret adfærd eller udviser andre tegn og reaktioner på, at det har været udsat for vold og seksuelle overgreb. I disse situationer kan medarbejderen opleve at få sine personlige grænser og blufærdighed overskredet, lige som det kan opleves svært at rumme, hvis børn og unge fortæller om vold og seksuelle overgreb.

Kendskab til egne personlige grænser og barrierer er afgørende for en professionel og fagligt kvalificeret indsats og støtte til børnene. En vigtig del af den forebyggende indsats er derfor, at man som fagperson er i stand til at registrere og rumme de personlige følelser og reaktioner, der opstår.

Mulige tegn og signaler.

Seksuelle overgreb og vold mod børn og unge er ofte omgærdet af tavshed og hemmeligholdelse og kan foregå gennem længere tid, uden at omgivelserne får kendskab til det. Det kan således være en vanskelig og kompleks opgave at opspore overgreb mod børn og unge.

Det er sjældent muligt umiddelbart at få be- eller afkræftet en mistanke, og som fagperson står man derfor ofte med tvivl, usikkerhed, uvished og uden dokumentation for, om overgrebet har fundet sted. Det er ofte gennem barnet, at man får viden eller mistanke om overgreb. Barnet udviser måske nogle tegn og reaktioner eller kommer med nogle udsagn om overgreb. Barnet har brug for, at et andet menneske aktivt og engageret reagerer og tager initiativ i forhold til de udsagn, barnet kommer med, eller de tegn og reaktioner, barnet udviser. Som fagperson er det derfor vigtigt, at man dels har en faglig viden om de mulige tegn og reaktioner, som et barn kan udvise, dels har en viden om de processer, der ligger bag afdækningen af et overgreb, for såvel fagpersonen som barnet.

Børns tegn og reaktioner på overgreb er komplekse, flertydige og multifaktorielle. Der kan indgå både somatiske, psykologiske og sociale aspekter i et barns bekymrende adfærd eller mistrivsel. Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, at tegn på mistrivsel ikke nødvendigvis er ensbetydende med tegn på overgreb. Tegn på mistrivsel kan fx også vise sig ved andre belastende oplevelser i barnets tilværelse som fx skilsmisse, et nært familiemedlems sygdom eller død eller skoleproblemer. Manglende trivsel kan også være tegn på andre former for omsorgssvigt, ligesom det kan være udtryk for, at barnet ikke får dækket sine fundamentale udviklingsbehov.

Derfor er det hverken muligt eller hensigtsmæssigt at udarbejde en facitliste, der rummer tegn og reaktioner, som kan bruges som tjekliste, når man har en mistanke og er i tvivl. Nedenstående beskrivelse af mulige tegn og reaktioner skal derfor læses som opmærksomhedspunkter. Den faglige viden om tegn og reaktioner skal altid sættes i forhold til den viden, man har om det konkrete barn og dets familie. Hvor gammelt er barnet? Hvor modent er barnet? Hvordan er barnets livsvilkår, og i hvilken kontekst kommer barnets mistrivsel eller bekymrede adfærd til udtryk? Hvad er konkret observeret, og hvad har barnet eventuelt selv konkret givet udtryk for?

Medarbejdere i Brønderslevs kommunes skoler og institutioner, skal være opmærksomme på symptomer og signaler på omsorgssvigt og eventuelle overgreb. Det er vigtigt at forholde sig analyserende til sådanne signaler og se dem i et helhedsperspektiv. Hvis barnet eller den unge udviser et eller flere af signaler eller symptomerne, betyder det ikke nødvendigvis, at vedkommende har alvorlige problemer i form af svigt eller overgreb. Men det er vigtigt at holde øje og vurdere antallet, hyppigheden og varigheden af signalerne og være opmærksom på alle ændringer i et barns og/eller en børnegruppes normale adfærd.

Ændring af adfærd.

Har man kendt barnets eller den unges tidligere, normale adfærd, og kan man pludselig se markante ændringer, der bekymrer, så bør man reagere. Barnet kan have svært ved at indgå i forpligtende, følelsesmæssige relationer med andre. Det kan også have mistet sin nysgerrighed og tillid til omgivelserne. Vær opmærksom på, at overgreb kan have stået på i årevis - her kan man ikke nødvendigvis se ændringer i adfærden.

Påfaldende seksualiseret adfærd.

Et barn, der har været udsat for seksuelle overgreb, kan måske bære præg af et seksualiseret sprog og/ eller adfærd der kan indikere, at barnets begrebsverden indeholder elementer af voksen seksualitet. Nogle børn kan vise det ved avancerede seksuelle lege. Andre børn kan bære præg af grænseløs adfærd, eller sende påfaldende seksuelle signaler til voksne. Disse børn blander kontakt og seksualitet sammen, fordi de ikke kender forskellen. Unges salg af seksuelle ydelser kan være tegn på seksuelle overgreb tidligere i barndommen.

Påfaldende påklædning og kropsholdning.

Barnet eller den unge skjuler sin køns- og pubertetsudvikling fx ved at gå i alt for stort tøj. Det modsatte kan også være tilfældet, at barnet klæder sig ekstremt udfordrende. Der kan også være tale om, at barnet er usoineret, beskidt, ikke vil gå i bad, føler lede ved sin krop etc.

Modvilje mod at være sammen med en bestemt person.

Afhængigt af barnets alder, udviklingstrin og relation til en evt. krænker, vil barnet måske protestere mod at skulle være sammen med eller alene med en bestemt person.

Umotiveret gråd, angstreaktioner, utryghed.

Et barn, der er udsat for overgreb, og som føler, det ikke kan tale med andre om det, lever i en følelsesmæssig spænding. Det kan vise sig ved pludselig og tilsyneladende ubegrundet gråd eller angstreaktioner. Det kan også vise sig ved, at barnet pludselig bliver bange for mørke, bange for at være alene, bange for bestemte lyde og lugte.

Søvnløshed, mareridt.

Alle børn kan have nætter, hvor de ikke kan sove og/eller har mareridt, men den voksne bør reagere, hvis det bliver et mønster eller optræder samtidig med andre signaler fra denne oversigt.

Ufrivillig vandladning, encoprese.

Barnet begynder at tisse i bukserne efter det har været rent, eller har ufrivillig vandladning, hvor det ikke skyldes enuresis. Barnet har ufrivillig afføring.

Psykosomatiske symptomer.

Symptomerne kan vise sig som "uforklarlig" mavepine eller hovedpine, men der kan også være tale om ufrivillige/nervøse bevægelser/tics/handlinger.

Apati, opgiveness, meningsløshed, depression.

Et barn, der har været udsat for overgreb, kan opleve stor ensomhed, som kan resultere i depressive reaktioner, hvor det lukker af for omverdenen og er ked af det.

Aggressivitet, destruktivitet – hyperaktivitet.

Nogle børn vil reagere på overgrebet ved at blive aggressive, eventuelt med uforklarlige raserianfald. Det kan også resultere i direkte fysiske angreb på andre. Andre børn reagerer med hyperaktivitet, hvor det ustandselig skifter aktivitet i et meget højt, uligevægtigt tempo.

Manglende koncentration.

Mange børn kan få problemer med koncentrationen, indlæring og leg.

Selvdestruktiv adfærd.

Hos de lidt større børn og unge vil man nogle gange kunne se depressionen føre til selvmordstanker eller anden selvdestruktiv opførsel, hvor den unge fx har et misbrug af rusmidler eller skærer i sig selv, brænder sig selv og lignende.

Regredierende adfærd.

Regression vil sige, at barnet "går tilbage i udvikling" og pludselig får nogle adfærdstræk, det ellers var vokset fra. Barnet kan begynde at tisse i sengen/bukserne, have afføring i bukserne, tale med (over)barnlig stemme, gå helt i baglås i kendte situationer og lignende.

Manglende selvværdsfølelse, hjælpeløshed, passivitet.

Et barn, der har været udsat for overgreb, synes ofte dårligt om sig selv. Selvværdsfølelsen bliver mindre, barnet tror ikke så meget på sig selv og fremstår måske hjælpeløst og passivt.

Spiseforstyrrelser.

Kan vise sig ved, at barnet/den unge sulter sig (anoreksi) eller spiser overdrevent og efterfølgende kaster op (bulimi).

Vedholdende tavshed.

Hemmeligholdelse og trusler om repressalier, hvis overgrebet afsløres, kan gøre barnet angst. En afsløring kan derfor opleves som mere farlig, end selve overgrebene. Det tvinger barnet til tavshed og isolation.

Fysiske tegn på, at et barn/ung kan have været udsat for seksuelle overgreb:

- Rødmen, irritation omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning
- Smerte, kløe, udslæt omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning
- Vaginal blødning, blødning fra kønsorganer og endetarmsåbning. Blod i underbukserne
- Blærebetændelse, skedekatar, Ufrivillig vandladning, encoprese
- Kan have svært ved at gå eller sidde
- Mave- og fordøjelsesvanskeligheder
- Klager over utilpashed
- Stoppe ting/objekter op i skede- og endetarmsåbning
- Revner i mundvige, sår i munden
- Pådragelse af seksuelt overførte sygdomme
- Synkebesvær, ubehag ift. bestemte fødevarer
- Usædvanlig kropslugt (sæd)
- Følger ikke normal vækstkurve

Mellemstore børn vil kunne udvise de samme fysiske tegn og symptomer som småbørn.

Herudover:

- Psykosomatiske klager over smerter i underlivet, hovedpine, mavepine m.m.
- Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring
- Mangelfuld eller overdreven personlig hygiejne

Teenagere vil kunne udvise de samme tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn.

Herudover:

- Tidlig seksuel aktivitet
- Tidlig graviditet og abort
- Forsøg på at tilbageholde/skjule fysisk udvikling.

Fysiske tegn på, at et barn/ung kan have været udsat for fysisk vold:

- Mærker efter slag (med hånd eller redskaber), brandmærker, sår på kroppen og lign. Skader efter rusk, kast eller spark. Mærker efter kvælningsforsøg (fingermærker eller snørefurer)
- Brud på arme, ben, kraveben eller andre knoglebrud
- Symptomer på shaken baby og lign. (Shaken baby syndrom er en kombination af blødninger i hjernen og blødninger i øjenbaggrunden hos spædbørn opstået i forbindelse med, at barnet gentagende gange bliver rusket således, at hovedet bevæges ukontrolleret frem og tilbage)
- Hyppige besøg på skadestue.

Kilde: Socialstyrelsen.dk/overgreb. 2015

Forældresamarbejde og -inddragelse.

Et godt forældresamarbejde og -inddragelse som regel det bedste udgangspunkt, når barnets trivsel skal sikres, men i forbindelse med vold og seksuelle overgreb er der dog en undtagelse. Vold og seksuelle overgreb er omfattet af strafferetslige bestemmelser. Så hvis viden eller mistanke om vold og seksuelle overgreb retter sig mod en eller begge forældre eller anden nærtstående omsorgsperson til barnet, må forældrene ikke orienteres.

I langt de fleste sager om seksuelle overgreb og i de mere alvorlige sager om vold sker kontakten til barn og forældre enten direkte fra politiet eller Børne-Familieafdelingen. Det er vigtigt, at dette overholdes både af hensyn til sagens efterforskning og af hensyn til barnets beskyttelsesbehov. Hensynet til sagens efterforskning kan dreje sig om sikring af bevismateriale og eventuel afhøring

af barnet. I disse sager koordinerer og varetager politiet og Børne-Familieafdelingen orienteringen af forældrene, og beskyttelsen af barnet.

Samtale med barnet/den unge.

Det er ikke sikkert, at et barn eller ung, der har været udsat for overgreb, overhovedet fortæller det. Men hvis barnet alligevel en dag taler om det, er det vigtigt som professionel at være opmærksom på følgende:

- At gribe situationen og turde være til stede i det.
- At stole på barnets fortælling.
- At bruge barnets egne ord, og turde gentage barnets udsagn..
- At snakke tilstrækkeligt med barnet til at finde ud af, om der skal tages yderligere skridt i sagen.
- Ikke at afhøre barnet, da det er politiets opgave. At gå for dybt i sagen med barnet inden politiets afhøring kan skade deres arbejde og svække en eventuel retssag. Derudover kan det i nogle tilfælde være en fordel at være to voksne tilstede hvis det er muligt.

Ved bekymring, mistanke eller viden om overgreb begået mod børn.

Viden om vold og seksuelle overgreb kan inddeles i tre forskellige niveauer. Bekymring, mistanke og konkret viden. På alle tre niveauer bør man drøfte sagen og evt. hente sparring ved henvendelse til Børne- Familieafdelingen.

En bekymring er en diffus oplevelse af, at der er noget galt med et barn eller i dets familie. Her er ikke tale om, at man har konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person. Her er heller ikke tale om bestyrket mistanke. Bekymringen alene bør derfor i første omgang føre til skærpet observation af barnet/den unge i en periode og evt. samtale med forældrene, med mindre bekymringen går på, om forældrene begår overgreb mod barnet/den unge. Her kan det overvejes om der er grundlag for at afholde et tværfagligt møde jf. Servicelovens § 49a . Mødet må afholdes en gang, og har til formål at udveksle oplysninger til vurdering af hvorvidt der evt. er grundlag for tidlig indsats.

Mistanke forstås som mere end blot en bekymring. Mistanken kan formuleres f.eks. på baggrund af observationer af barnet, barnets eget udsagn om hændelser, der har fundet sted eller oplysninger, man har fået på anden vis. Her er der underretningspligt. Mistanken kan inden underretning, drøftes med Børne- Familieafdelingen.

Konkret viden om, at et barn eller en ung har været udsat for en konkret handling, her et overgreb begået af en eller flere personer. Denne information kan komme fra barnet/den unge selv, fra den der har begået et overgreb, eller fra vidner. Her er der underretningspligt. Vær opmærksom på om der er grundlag for øjeblikkelig underretning. (se afsnit vedr. akut underretning)

Handlepligt.

Alle borgere har pligt til at underrette kommunen, hvis de møder børn, som er udsat for omsorgssvigt eller overgreb. Som fagperson har man en skærpet underretningspligt. Underretningspligten går forud for tavshedspligten.

Underretningspligten, Servicelovens § 154:

Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andres opdragers side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

Den skærpede underretningspligt, Servicelovens § 153:

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
- At et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af vordende forældres forhold, eller
- At et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Vær opmærksom på, at underretningspligten er personlig, og at den gælder uanset faglige uenigheder eller at leder f.eks. ikke vil foretage en underretning.

Ved viden eller mistanke om overgreb begået af en voksen.

Herunder findes handlevejledning hvis man får mistanke eller konkret viden om overgreb på et barn/en ung begået af en voksen. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på proceduren alt afhængigt af, om viden og/eller mistanke retter sig, mod forældre til barnet eller om det er en mere perifer eller måske ligefrem ukendt voksen, der er på tale.

Tal ikke med forældre eller stedforældre om mistanken, såfremt mistanken retter sig mod disse!

- Gå til den nærmeste leder og orienter om mistanken.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler eller hændelser, der ligger til grund for mistanken. Undgå at tolke på beskrivelserne.
- Hvis mistanken rejses af en pårørende eller andre, nedskriv da vedkommendes beskrivelse af den konkrete mistanke. Undlad også her at tolke på disse oplysninger.
- Lyt til barnet/den unge og spørg åbent og nysgerrigt uden at lægge barnet ord i munden. Undgå at udspørge eller afhøre barnet.
- Vis omsorg for barnet/den unge, som normalt ikke må modtage behandling, før en eventuel (video)afhøring er afsluttet. Eventuel krisehjælp og behandling koordineres i samarbejde mellem politi og Børne- familieafdeling.
- Tal ikke om mistanken med nogen, der ikke er involveret i sagen.
- Vær opmærksom på den personlige underretningspligt.
- Foretag samtidig i institutionen en umiddelbar vurdering af, om barnet kan være i risiko for yderligere overgreb, herunder evt. repressalier. I så fald kan en akut underretning til Børne-Familieafdelingen være påkrævet
- Hvis man er i tvivl, kan man kontakte Børne- familieafdelingen, og i anonymiseret form drøfte sagen, mhb på en nærmere vurdering af oplysningerne. Man kan også hente sparring hos SISO¹. Videncenter for sociale indsatser ved seksuelle overgreb og vold mod børn.

Akut underretning ved konkret viden om vold eller seksuel overgreb.

- I tilfælde med konkret viden, og/ eller synlige fysiske tegn på at barnet har været udsat for fysisk vold, eller seksuelle overgreb, skal der ske øjeblikkelig henvendelse til Børne-familieafdelingen med henblik på drøftelse af sagens akutte karakter. Dette med baggrund i at rettidig handling i visse tilfælde kan være afgørende for at sikre barnet og eventuelle beviser.

Efter underretningen er afleveret:

- Børne- Familie afdelingen vil tage sig af de videre skridt, herunder eventuel politianmeldelse.

¹ SISO er et landsdækkende videnscenter for Sociale Indsatser ved Seksuelle Overgreb og vold mod børn. SISO henvender sig især til faggrupper, der involveres i det konkrete arbejde, når der er sket seksuelle overgreb eller vold eller mistanke herom - såvel i kommuner som i dag- og døgninstitutioner, opholdssteder, familiepleje og øvrige organisationer. Med sit fokus på det sociale område beskæftiger SISO sig dels med de sociale indsatser før, under og efter et egentligt sagsforløb i forhold til barnet, familien og fagpersonerne, og dels med de forebyggende indsatser. SISOs generelle arbejdsfelter er rådgivning, metodeudvikling, vidensindsamling, erfaringsopsamling, netværksskabelse og formidling.

- Børne- Familie afdelingen vil samtidig foretage en yderligere vurdering af barnets evt. akutte Sikkerhedsbehov.
- Såfremt forholdene fører til politimæssig efterforskning, vil forældrene først blive orienteret, når der foreligger en plan for det videre forløb.
- Fasthold en så normal hverdag for barnet, som muligt. Tryghed og forudsigelighed er vigtig for barnet i en utryk og kaotisk situation.
- Vær til rådighed for barnet ved at lytte og give omsorg.
- Opleves det undervejs i processen at barnets situation forværres yderligere, fremsendes ny underretning.

Henvendelser fra pressen.

Alle henvendelser fra pressen i sådanne sager håndteres af Forretningsledelsen på Rådhuset og oplysninger til pressen sker i tæt koordination mellem Kommunen og Politiet.

Viden eller mistanke om overgreb begået af et andet barn under 15 år.

Børn kan også udsætte et andet barn for grænseoverskridende adfærd. Det kan være i form af et egentligt voldeligt eller seksuelt overgreb eller en påfaldende aggressiv eller seksualiserende adfærd. Overgreb begået af børn er ikke strafbare, hvis barnet er under den kriminelle lavalder, men overgrebet kan have samme alvorlige karakter og have de samme konsekvenser for det barn, der udsættes for overgrebene. Ved mistanke eller viden om, at et barn begår voldelige overgreb af fysisk eller seksuel karakter eller udøver seksualiserende adfærd over for andre børn, skal der sendes en underretning til Børne- Familieafdelingen. Dette skal ske for både det barn, der har denne adfærd, som det, eller de børn, der har været udsat for overgrebet.

Hvordan vurderes det, om en seksuel handling mellem børn har været en eksperimenterede leg eller et overgreb?

- Vær opmærksom på følgende:
- Aldersforskellen mellem børnene, og deres modenhed..
- Er der tale om gensidig nysgerrighed og eksperimentering?
- Er der krav om hemmeligholdelse?
- Er der brugt magt og trusler i forbindelse med samværet?
- Er aktiviteten nogenlunde alderssvarende?
- Virker aktiviteten ufrivillig for det ene barn?
- Er der ritualistiske eller sadistiske/voldelige elementer i samværet?

Hvordan handler man ved mistanke om overgreb begået af et andet barn?

- Har man selv overrasket børnene i situationen, spørg da ind til, hvad det er de laver/leger, og hvor de eventuelt har set eller kender denne leg fra? Lyt til børnene og undgå at afhøre dem.
- Vejled nænsomt, og rummeligt barnet/børnene til en anden adfærd og vurder om barnet/børnene er i stand til at tage imod en sådan vejledning.
- Drøft og afklar eventuel viden og mistanke med en kollega, som også kender barnet/ begge børn.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler eller hændelser der ligger til grund for din viden eller mistanke - Undlad tolkninger.
- Vurder oplysningerne, mhb på om det tyder på en eksperimenterende leg eller om der kan være tale om en overgrebssituation. Ved tvivl, kan Børne- Familie afdelingen kontaktes og man kan drøfte sagen i anonymiseret form mhb på en nærmere vurdering af oplysningerne, herunder rammerne for forældrenes orientering og inddragelse.
- Hvis det er afklaret, at det drejer sig om en bekymrende voldelig eller seksuel handling, skal man, allerede samme dag indkalde og/eller orientere begge børns forældre om hændelsen, samt proceduren for underretning til Børne- familie afdelingen på hvert af børnene.

- Hvis der opstår mistanke om, at et af børnene har været, eller er udsat for overgreb begået af forældre eller andre i nær relation til barnet, underrettes Børne- Familie afdelingen med særskilt underretning i forhold til dette. Vær opmærksom på at forældrene ikke må orienteres. Herefter behandles sagen efter den procedure, der er målrettet en situation med viden eller mistanke rettet mod forældre eller andre voksne.
- Tag hånd om de involverede børn. Og evt. resten af børnegruppen.
- Vis i den efterfølgende periode interesse og omsorg for begge børn.
- Forsøg evt. at skabe ro i den øvrige børnegruppe, og afdramatiser situationen.
- Drøft ikke sagen eller din mistanke med nogen, der ikke er involveret i sagen.

Børne- Familieafdelingens rolle.

Børne- Familieafdelingens behandling af en underretning og det videre forløb:

- Børne- Familieafdelingen skal vurdere underretningen inden 24 timer mhb på om der er behov for akut handling.
- Hvis der er tale om en familie der i forvejen har støtteforanstaltninger foretages der en Second opinion af sagen via en socialrådgiver der ikke i forvejen arbejder med familien.
- Børne- Familieafdelingen sender kvittering til underretter, indenfor 6 dage.
- Børne- Familieafdelingen foretager som udgangspunkt, evt. i samarbejde med politiet. en umiddelbar vurdering af barnets sikkerhedsbehov med henblik på at sikre, at barnet/den unge beskyttes mod eventuelle, yderligere overgreb eller repressalier.
- I de sager, hvor der sker anmeldelse koordinerer Børne- Familieafdelingen med Politiet, før forældrene informeres.
- I de tilfælde, hvor der **ikke** sker anmeldelse vil forældrene hurtigt blive kontaktet og informeret om, at Børne- Familieafdelingen har modtaget en underretning.
- Børne- Familieafdelingen vil herefter gå i gang med at afdække familiens og barnets situation nærmere. Herunder evt udarbejde en børnefaglig undersøgelse jf. servicelovens §50.
- Børne- Familieafdelingen gennemfører en samtale med barnet.
- Børne Familieafdelingen skal oplyse en professionel underretter ifh til om der er tale om en familie der i forvejen har støttende foranstaltninger, eller om underretningen har givet anledning til iværksættelse af børnefaglig undersøgelse jf. SEL § 50, eller iværksættelse af støtteforanstaltninger
- Uanset om der foretages politianmeldelse, og uanset om der opstartes en efterforskning, er det Børne-familieafdelingens ansvar at tage stilling til barnets behov for særlig støtte.
- Det er politiets rolle at efterforske sagen, men hvis barnet eller den unge har akut brug for krisehjælp, vil Børne- Familieafdelingen i samarbejde med politiet søge at sikre, at en evt. indsats overfor barnet/den unge ikke udskydes unødigt.

Politiets rolle.

Hvis Politiet inddrages er det deres rolle at:

- Vurdere, om der er sket et strafbart forhold.
- Vurdere, om der skal foretages en retsmedicinsk undersøgelse med henblik på mulig sporsikring til brug for en evt. retssag.
- Afhøre de(n) forurettede. Er barnet til og med 12 år (eller en udviklingsalder svarende til dette), sker det som en videoafhøring. Er barnet over 12 afhøres det på normal vis.
- Vurdere, hvor vidt der skal rejses en sigtelse. Sigteelse rejses, hvis der er begrundet mistanke om, at et strafbart forhold er begået. Det er anklagemyndigheden, som efterfølgende træffer afgørelse, om der skal rejses tiltale.

Børnehuse.

Med overgrebspakken i 2012 blev det besluttet at samle den tværsektorielle indsats omkring overgrebs sager i 5 regionale Børnehuse.

Brønderslev kommune er tilknyttet børnehus nord som er placeret i Aalborg. I Børnehus Nord samarbejder kommune, børnehus, politi, og evt sundhedsmyndighederne om de konkrete overgrebs sager.

Når et barn eller ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom, skal kommunen som led i den børnefaglige undersøgelse benytte det børnehus som kommunen er tilknyttet. I børnehusene håndteres som udgangspunkt sager, hvor overgrebet har en sådan karakter, at der er behov for et samarbejde mellem kommune, politi og/eller sundhedsvæsen. Det er kommunen, der vurderer, hvorvidt der er tale om en sag, der involverer politi og /eller sundhedsvæsenet. Kommunen bevarer myndighedsansvaret i forhold til barnet eller den unge under hele forløbet i børnehuset.

Indsatsen i børnehuset består af en udredning og undersøgelse af barnets eller den unges forhold med henblik på at afdække barnets eller den unges behov for særlig støtte foranlediget af overgrebet. Undersøgelsen foretages som en del af den børnefaglige undersøgelse.

I forbindelse med en konkret efterforskning anvender politiet børnehusets børnevenligt indrettede video afhøringslokale til at foretage videoafhøring af barnet eller den unge. Politiet vurderer om der er behov for en retsmedicinsk undersøgelse.

Nyttige adresser og telefonnumre.

Børne- Familieafdelingen:

Rådhuset. Ny Rådhusplads 1, 9700 Brønderslev

Telefon: 99 45 45 45./ Bagvagt: 99 45 45 45.

Åbningstider:

Mandag- onsdag kl. 8.00 - 15.00. Torsdag kl. 8.00 - 17.00. Fredag kl. 8.00 - 14.00.

Sparring med socialrådgiver:

Socialrådgiverne er i myndighedsgruppen er distriktsinddelt. Ved behov for sparring, eller anonymiseret drøftelse, rettes der henvendelse til den socialrådgiver der har det distrikt skolen, eller institutionen er beliggende i. På Brønderslev kommunes hjemmeside finder du, under Børnefamilieafdelingen, oversigt over distriktsinddeling, samt direkte numre, mailadresser mv. til afdelingens socialrådgivere. I akutte tilfælde, hvor distriktets socialrådgiver ikke træffes, kontaktes bagvagten.

Den Sociale Døgnvagt:

Ved akutte henvendelser udenfor Børne- Familieafdelingens åbningstid kan Den Sociale Døgnvagt kontaktes via Nordjyllands politi på telefon: 96 30 14 48

Hvordan laver man en underretning?

Se Ankestyrelsens pjece :Tag signalerne alvorligt. www.ast-tagsignalernealvorligt.dk/

"Dialog om tidlig indsats". Servicestyrelsens håndbog, om udveksling af oplysninger i det tværfaglige SSD samarbejde og fagpersoners underretningspligt.
www.Socialstyrelsen.dk/overgreb.

SISO's telefonrådgivning for fagfolk, børn, unge og forældre:

20 77 11 20 i følgende tidsrum: Mandag- Onsdag kl. 9.30-15.00, torsdag 9.30-18.00 fredag 9.30-13.00. [www. socialstyrelsen.dk/viso](http://www.socialstyrelsen.dk/viso).

Børnehus Nord.

Gemmavej 17b, 9200 Aalborg SV tlf. 99 82 33 99

Center for Børn udsat for Overgreb (CBO).

(Her finder retsmedicinske undersøgelser sted)

Århus Universitetshospital Skejby 17, 8200 Århus N Tlf. 89 49 55 66

www.skejby.dk

Kontaktperson ved Nordjyllands Politi. Aalborg, Lars Nørskov.

I forbindelse med sager vedrørende overgreb mod børn

Disse sager behandles i Efterforskningen af Afdelingen for personfarlig kriminalitet.

Janus-centeret.

Undersøgelses, behandlings, og forskningsklinik for unge med seksuel overgrebsadfærd.

Vesterbrogade 35A, 3.sal. 1620 København V. Tlf. 33 69 03 69

Projekt SEBA- Udredning og behandling af børn og unge der begår overgreb mod andre.

Bisgårdvej 12, 9200 Aalborg SV Tlf: 31 99 04 94